

Úlohy učiteľa, majstra odborného výcviku (MOV) a hlavného inštruktora v systéme duálneho vzdelávania (SDV) so zameraním na proces vzdelávania :)

Úlohy učiteľa

1. Plánovanie a koordinácia vzdelávania

- Učiteľ zabezpečuje, aby školská časť vzdelávania bola v súlade s požiadavkami zamestnávateľa a učebnou zmluvou.
- Spolupracuje s majstrom odbornej výchovy a inštruktorom u zamestnávateľa pri tvorbe tematických plánov.
- Sleduje, či sa teoretické učivo prepája s praktickým výcvikom, a podľa potreby upravuje obsah.

2. Realizácia teoretického vyučovania

- Poskytuje žiakom odborné vedomosti, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania.
- Vysvetľuje teóriu tak, aby ju žiaci vedeli aplikovať v praxi u zamestnávateľa.
- Využíva metódy podporujúce praktické myslenie (modelové situácie, problémové úlohy, simulácie).

3. Prepájanie školy a pracoviska

- Učiteľ je „mostom“ medzi školou a firmou.
- Zabezpečuje, aby žiaci rozumeli tomu, ako teoretické poznatky súvisia s pracovnými postupmi.
- Konzultuje s inštruktormi, čo žiaci aktuálne robia na pracovisku, a tomu prispôsobuje výučbu.

4. Podpora žiakov v procese učenia

- Sleduje individuálne potreby žiakov a pomáha im zvládať náročné odborné témy.
- Poskytuje spätnú väzbu, motivuje a vedie žiakov k zodpovednosti za vlastné učenie.
- Učí žiakov pracovnej disciplíny, komunikácii a profesijnému správaniu.

5. Hodnotenie a overovanie vedomostí

- Pribežne hodnotí teoretické vedomosti a sleduje pokrok žiakov.
- Spolupracuje so zamestnávateľom pri hodnotení praktických zručností.
- Pripravuje žiakov na záverečné skúšky a overovanie kvalifikácie.

6. Komunikácia so zamestnávateľom

- Informuje zamestnávateľa o výsledkoch žiakov v škole.
- Získava spätnú väzbu o výkone žiakov na pracovisku.
- Spolupracuje na riešení problémov (dochádzka, disciplína, adaptácia žiaka).

7. Zabezpečenie bezpečnosti a podpory

- Učiteľ dbá na to, aby žiaci poznali pravidlá BOZP a vedeli ich uplatniť.
- Pripravuje žiakov na bezpečné správanie v reálnom pracovnom prostredí.
- Sleduje psychickú a sociálnu pohodu žiakov, najmä pri prechode do firemného prostredia.

Prečo je úloha učiteľa v duálnom vzdelávaní špecifická?

V systéme duálneho vzdelávania (SDV) učiteľ neučí len teóriu, ale:

- koordinuje dva svety: školu a firmu,
- zabezpečuje kontinuitu učenia,
- pomáha žiakom pochopiť, prečo sa učia to, čo sa učia,
- podporuje ich profesijný rast.

Je to rola pedagóga, mentora, koordinátora aj garanta kvality vzdelávania.

Úlohy majstra odborného výcviku (MOV)

1. Plánovanie a organizácia praktického vyučovania

- Prekladá požiadavky zamestnávateľa do konkrétnych učebných činností pre žiakov.
- Tvorí alebo spoluvytvára tematické plány praktického vyučovania.
- Zabezpečuje, aby sa praktické úlohy postupne zvyšovali v náročnosti a nadväzovali na teóriu zo školy.

2. Priame vedenie praktického vyučovania

- Učí žiakov pracovným postupom, technikám, obsluhu strojov a zariadení.
- Predvádza pracovné úkony, rozkladá ich na kroky a vedie žiakov k samostatnému vykonaniu.
- Sleduje správnosť vykonávania práce a okamžite poskytuje spätnú väzbu.

3. Prepájanie teórie s praxou

- Vysvetľuje žiakom, ako sa teoretické poznatky uplatňujú v reálnych pracovných situáciách.
- Upozorňuje na súvislosti medzi školským učivom a pracovnými procesmi vo firme.
- Pomáha žiakom pochopiť technologické postupy, normy a štandardy kvality.

4. Individuálne vedenie a podpora žiakov

- Sleduje tempo učenia každého žiaka a prispôsobuje mu úlohy.
- Pomáha žiakom, ktorí majú problémy s technikou, disciplínou alebo adaptáciou na pracovné prostredie.
- Rozvíja pracovné návyky, zodpovednosť, presnosť a profesionálne správanie.

5. Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia

- Učí žiakov pravidlám BOZP a kontroluje ich dodržiavanie.
- Dbá na bezpečné používanie nástrojov, strojov a materiálov.
- Vytvára bezpečné pracovné prostredie a zasahuje pri rizikových situáciách.

6. Hodnotenie výkonu a pokroku žiakov

- Pribežne hodnotí praktické zručnosti, pracovné návyky a kvalitu práce.
- Vedie záznamy o výkone žiakov a poskytuje im konštruktívnu spätnú väzbu.
- Spolupracuje s učiteľmi teórie a zamestnávateľom pri komplexnom hodnotení žiaka.

7. Komunikácia so školou a zamestnávateľom

- Informuje učiteľov o tom, ako žiaci zvládajú praktickú časť.
- Konzultuje s inštruktormi vo firme, aké úlohy žiaci vykonávajú a čo potrebujú doplniť.
- Podieľa sa na riešení problémov (dochádzka, disciplína, adaptácia, motivácia).

8. Výchovná a mentorská úloha

- Formuje pracovnú kultúru žiakov – presnosť, spoľahlivosť, komunikáciu, tímovosť.
- Pomáha žiakom pochopiť profesijné očakávania a budovať identitu budúceho odborníka.
- Podporuje ich motiváciu a profesijný rast.

Zhrnutie úloh MOV v jednej vete

Majster odborného výcviku je **klúčový garant praktického učenia**, ktorý žiakov vedie, učí, kontroluje, motivuje a prepája ich školské vedomosti s reálnou praxou vo firme.

Úlohy hlavného inštruktora

Hlavný inštruktör je kľúčová osoba na strane zamestnávateľa, ktorá zabezpečuje kvalitu praktického vzdelávania žiakov priamo na pracovisku. Jeho úlohy sú výrazne manažérske, koordinačné aj pedagogické.

1. Plánovanie a riadenie praktického vzdelávania vo firme

- Zodpovedá za tvorbu a aktualizáciu plánu praktického vyučovania v súlade s učebným plánom a požiadavkami profesie.
- Rozdeľuje úlohy medzi jednotlivých inštruktörov a určuje, ktoré pracoviská budú žiakov vzdelávať.
- Zabezpečuje, aby sa žiaci postupne dostávali k činnostiam primeraným ich úrovni a aby sa učili v logickej nadväznosti.

2. Zabezpečenie kvality praktického učenia

- Dohliada na to, aby inštruktöri používali správne pracovné postupy a pedagogické metódy.
- Kontroluje, či žiaci získavajú zručnosti v súlade s kvalifikačnými požiadavkami.
- Sleduje, či pracovné úlohy zodpovedajú učebným štandardom a či sú bezpečné.

3. Priama podpora žiakov v procese učenia

Hoci hlavný inštruktor väčšinou nevedie každodenné vyučovanie, má voči žiakom tieto priame úlohy:

- Vysvetľuje náročnejšie technologické postupy alebo nové pracovné procesy.
- Pomáha žiakom pri adaptácii na pracovné prostredie a firemnú kultúru.
- Sleduje ich pokrok a poskytuje im odbornú aj motivačnú spätnú väzbu.

4. Prepájanie školy a pracoviska

- Komunikuje s učiteľmi a majstrami odbornej výchovy o tom, čo žiaci aktuálne robia na pracovisku.
- Zabezpečuje, aby sa praktické úlohy dopĺňali s teoretickým učivom zo školy.
- Informuje školu o výsledkoch žiakov, ich pokroku a prípadných problémoch.

5. Zodpovednosť za bezpečnosť a pracovné podmienky

- Dohliada na dodržiavanie BOZP pri všetkých činnostiach žiakov.
- Zabezpečuje, aby inštruktori aj žiaci pracovali v bezpečnom prostredí a používali správne ochranné pomôcky.
- Rieši rizikové situácie a prijíma opatrenia na ich odstránenie.

6. Hodnotenie žiakov

- Koordinuje proces hodnotenia praktických zručností.
- Zabezpečuje, aby hodnotenie bolo objektívne, v súlade s kritériami a riadne zdokumentované.
- Podieľa sa na príprave žiakov na záverečné skúšky a na overovaní kvalifikácie.

7. Podpora inštruktorov a riešenie problémov

- Vede a metodicky usmerňuje inštruktorov, ktorí pracujú so žiakmi.
- Rieši konflikty, nedostatky v práci žiakov alebo problémy v komunikácii medzi žiakmi a inštruktormi.
- Zabezpečuje, aby inštruktori mali potrebné kompetencie a podmienky na kvalitné vzdelávanie.

Zhrnutie úloh hlavného inštruktora v dvoch vetách

Hlavný inštruktor je garant kvality praktického vzdelávania vo firme. Plánuje, koordinuje, kontroluje a podporuje proces učenia žiakov, prepája školu s pracoviskom a zabezpečuje, aby žiaci získali odborné zručnosti bezpečne, systematicky a v súlade s požiadavkami povolania.

Podľa plnenia uvedených kritérií by mali byť aj jednotlivé pozície finančne ohodnotené.

[Úlohy lektora vo vzdelávaní dospelých so zameraním na proces vzdelávania](#); [Úlohy školiteľa vo vzdelávaní dospelých so zameraním na proces vzdelávania](#)